

správnemu súdu platia § 15. zákona o najv. správnom súde (zo dňa 22. októbra 1875 č. 36. r. z. z r. 1876), úplne súhlasný s § 6. zák. čl. XX. z r. 1901.

To samé platí o sťažnosti k volebnému súdu v smysle § 13. zák. o stálych vol. soznamochoch (§§ 22. a 24. zák. zo dňa 29. februára 1920, č. 125 Sb. z. a n.).

Z dôvodov úplnosti sluší podotknúť, že iné lehoty vo volebnom poriadku počítajú sa dľa dňov kalendárnych, a naskytnuvšie sa v lehote nedele alebo sviatky, nemajú na priebeh lehoty účinku.

Dr. J. Kotyza:

Zásadní rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu v Praze.

(Pokračovanie.)

Neuzná-li soud, vyměřuje trest podle §-u 594. v. tr. z. a používaje mimořádného práva zmírňovacího §-u 126. v. tr. z., také na propuštění, nezatíží rozsudek zmatkem článku 11. §-u 358. v. tr. ř.

Nejvyšší vojenský soud uznal dne 3. března 1923 o zmatečné stížnosti pro zachování zákona proti rozsudku divisního soudu v B. jako soudu odvolacího ze dne 15. III. 1922 čj. Do 2/22, jímž byl podpluk. zdrav. sb. Dr. F. F. pro přečin proti povinnostem veřejného úřadu neb služby podle §§ 593, 594 a 126 v. tr. z. k tuluému profousnímu vězení v trvání dvou týdnů, zostřenému samovazbou po celou dobu trestu, odsouzen, po provedeném přelíčení, vyslechnuv generálního vojenského prokurátora;

za právo:

Zmatečná stížnost se zamítá jako neodůvodněná.

Důvody:

Rozsudkem brigádního soudu v B. ze dne 30. ledna 1922 Btr. 201/22 byl podpluk. zdrav. sb. MUDr. F. F. uznán vinným přečinem proti povinnostem veřejného úřadu nebo služby podle §§ 593 a 594 v. tr. z., jež spáchal tím, že jako cheflékař voj. posádky v H. začátkem srpna 1921 sice beze zlého úmyslu, ale z vědomé nedbalosti a bezstarostné povrchnosti opominul řádného vykonávání svých služebních lékařských povinností, jichž přesné plnění svou služební přísahou by převzal.

Shledav, že z jednání obžalovaného vzešla citelná škoda, odsoudil jej brigádní soud podle §§ 594 a 94 v. tr. z. k profousnímu vězení tří neděl a k propuštění z hodnosti podplukovníka a zaměnil tento trest, pokud šlo o trest vězení, podle § 93 v. tr. z. v peněžitou pokutu 2000 K a pokud šlo o trest propuštění z hodnosti, podle § 126 v. tr. z. v uhé profousní vězení 14 dnů, zostřeném samovazbou po celou dobu trestu.

Proti tomuto rozsudku ohlásil a provedl odvolání jak funkcionář voj. prokurátora tak obžalovaný.

Funkcionář voj. prokurátora dovolává se zmatku podle bodu 11 § 358 v. tr. ř., jež spatřoval v tom, že:

1. voj. tr. zákon nezná ustanovení, dle kterého by se ztráta hodnosti mohla přeměnit v trest na svobodě a že se zejména nelze dovolávati předpisu § 126 v. tr. z.,

2. že vzhledem na škody jedním obžalovaného způsobeně mělo býti použito trestní sazby tuhého vězení, v kterémž případu pak použití § 93 v. tr. z. o přeměně trestu na svobodě v pokutu peněziou bylo vyloučeno.

Obžalovaný odvolal se do nepřiznání podmíněného odsouzení. Toto odvolání bylo zamítnuto jako neodůvodněné.

Naproti tomu vyhověl soud divisní jako soud odvolací odvolání funkcionáře voj. prokurátora, zrušil rozsudek brigádního soudu ve výroku o trestu a odsoudil obžalovaného na základě výroku soudu rozhodovacího o vině podle §§ 594, 94 a 126 v. tr. z. k tuhému profousnímu vězení dvou neděl, ztřesenému samcovazbou po celou dobu trestu.

Proti těmto rozsudkům podal generální voj. prokurátor zmatečnou stížnost pro zachování zákona podle § 376 v. tr. ř., v níž uplatňuje zmatek podle čl. 11 § 358 v. tr. ř., který patříje v tom, že soud I. stolice zaměnil vězení, ač vedle něho byl čin ohrožen také ztrátou hodnosti, a ztrátu hodnosti v tuhé vězení, a že soud odvolací při trestní sazbě § 594 v. tr. z. na základě § 126 v. tr. z. upustil od propuštění obžalovaného z hodnosti.

Zmatečná stížnost pro zachování zákona míní, že právo mimorádného zmíření trestu opřené o § 126 v. tr. z. bylo u trestu vyměřeného podle § 594 v. tr. z. zprotněbováno sestupem pod nejnižší výměru trestu na svobodě, případně zmírněním stupně vězení, že však nemělo v se pojmouti nad to ještě další zmírnění a záměnu.

Zmatečná stížnost vytýká tudíž rozsudku, že vykročil z práva svého měnití neb zmírňovati trest.

Pokud zmatečná stížnost se ve svých naznačených vývodech obrací také proti výroku o trestu v rozsudku soudu brigádního, jsou vývody tyto bezpředmětnými, poněvadž rozsudek soudu brigádního byl již rozsudkem soudu divisního jako soudu divisního jako soudu odvolacího ve výroku o trestu pro zmatek podle čl. 11 § 358 v. tr. ř., jehož se také zmatečná stížnost na ochranu zákona dovolává, zrušen.

Předmětem přezkoumání na podkladu zmatečné stížnosti na ochranu zákona jest tudíž jen právoplatný rozsudek soudu divisního jako soudu odvolacího.

Důvody soudu odvolacího, pokud se vztahují na vlastní výrok o trestu, nejsou úplně jasny.

Vypočítav polehčující a přitěžující okolnosti soudem I. stolice shledané, považuje soud odvolací vzhledem ku převaze okolností

polehčujících použití mimořádného práva zmírňovacího dle § 126 v. tr. z. za odůvodněné a uvádí, že upustil proto od propuštění z hodnosti a uznal místo toho na přiměřený trest na svobodě ztřeštěný samovazbou.

Podle toho byl soud odvolací patrně toho mínění, že § 594 v. tr. z. obsahuje pro puštění z hodnosti jako samostatný trest. Tomu však tak není; ustanovuje § 594 jako trest »kromě propuštění jedno- až tříměsíční vězení a podle velikosti škody též tuhé vězení až do šesti měsíců».

Běží zde tedy o spojení dvou jednotlivých trestů (§ 21, a i c. v. r. z.) po rozumu § 74 v. tr. z., totiž propuštění a vězení resp. tuhé vězení.

Tento nedostatek rozsudku však zmatečná stížnost na ochranu zákona nevytýká, brojí pouze proti tomu, že soud odvolací odsoudiv obžalovaného k dvouměsíčnímu profoušnému vězení nevyřadil také ztrátu hodnosti, což zmatečná stížnost na ochranu zákona při trestní sazbě § 594 v. tr. z. nepovažuje za přípustné, poněvadž zde bylo imperativu zákona, usatňujícího jako trest také ztrátu hodnosti, bezpodmínečně uposlechnouti.

Nejvyššímu vojenskému soudu jest se tudíž vzhledem k ustanovení §§ 373 a 377 v. tr. ř. zabývatí jen otázkou, zda při použití trestní sazby § 594 v. tr. z. jest soud vůbec oprávněn podle § 126 v. tr. z. neuznati na ztrátu hodnosti a zda tudíž zmíněným rozsudkem divišního soudu jako soudu odvolacího, pokud jím při vyměření trestu podle § 594 v. tr. z. nebylo uznáno také na propuštění z hodnosti, byl podle § 358:11 v. tr. ř. porušen zákon v §§ 594 a 126 v. tr. z.

Podle § 126 v. tr. z. může soudu u přečinů, pokud tomu nebrání voj. stavovské nebo služební zřetele, neuznati na ztrátu hodnosti, resp. uznati místo ní na mírnější trest tehda, jsou-li zde polehčující okolnosti, které buď samy nebo ve své souvislosti jsou zvláště důležité a nejsou seslabeny přitěžujícími okolnostmi.

Při tomto všeobecném znění §-u 126 v. tr. z. vzniká otázka, zda jest ve všech případech ponecháno soudu, aby volným uvážením posoudil, brání-li nějaké vojenské stavovské nebo služební zřetele, aby obžalovanému při odsouzení pro přečin byla jeho hodnost ponechána, či je-li soud v tomto směru potud obmezen, že ztrátu hodnosti, jakmile jest tato v zákoně jako trest ustanovena, vysloviti musí, a platí-li to zejména také při odsouzení podle § 594 v. tr. z.

Odověď na tuto otázku dlužno hledati v § 87 v. tr. z., jenž jest s ustanovením § 126 v. tr. z. patrném vzájemném vztahu.

Ustanovuje-li § 126, kdý nemusí soud při odsouzení pro přečin uznati na ztrátu hodnosti v zákoně jako trest ustanovenou, poskytuje § 87 soudu naopak možnost vysloviti při odsouzení pro přečin ztrátu hodnosti i tehda, kdýž čin podle trestní sankce ztrátou

hodnosti ohrožen není. K tomu oprávnjuje § 87 soud tehda, je-li přečin toho druhu, že by se byloobávati újmy pro veřejnou službu, kdyby pachatel svou hodnost nebo svůj úřad podržel.

Jako příklady, ve kterých případech by se takové újmy byloobávati, uvádí par. § 87 dvě skupiny přečinů a to přečiny spáchané ze ziskuchtivosti a přečiny, které urážení veřejnou mravnost, potom přečiny podle §§ 539—541, 570, 590, 623, 624 a 654.

Pokud jde o přečiny spáchané ze ziskuchtivosti (§ 732 a 733) a o přečiny podle §§-ů, je žsou v § 87 uvedeny, jest v § 733, pak v §§ 539—541, (547), 570, 590, 623, 624 a 654 ztráta hodnosti, pokud se týče propuštění ze státní služby, jako trest imeprativně vysloveno.

Naproti tomu shledáváme mezi přečiny, které urážejí veřejnou mravnost jednak takové, které jsou ztrátou hodnosti imperativně ohroženy (§ 780, 781 posl. věta, 785, 787, 790), pednak takové, kde jest na ztrátu hodnosti »podle okolnosti« uznáti (§ 796), a konečně takové, které podle trestní sankce ztrátou hodnosti ohroženy nejsou (§ 774, 775, 777, 779, 782, 797).

Nemá-li tudíž vzhledem k uvedenému vzniknouti rozpor, jednak mezi ustanoveními §§ 87 a 126 v. tr. z., jednak mezi ustanoveními § 87 a trestními předpisy o přečinech výbec, dlužno ustanovení §§ 87 a 126 přikládáti následující smysl:

Přečiny ze ziskuchtivosti (§ 732 a 733), pak přečiny podle §§ 539—541, 570, 590, 623, 624, 654 a z přečinů, které urážejí veřejnou mravnost, ony podle §§ 780, 781, posl. věta, 785, 787 a 790 pokládá již zákon sám za přečiny toho druhu, že pachatel vzhledem k zájmům veřejné služby nemůže podržeti své hodnosti nebo svého úřadu.

Při odsouzení pro uvedené přečiny musí tudíž soud uznati také na ztrátu hodnosti a nemůže zde užití zmocnění podle § 126 v. tr. z., poněvadž tomu vzhledem k ustanovení § 87 v. tr. z. brání voj. stavovské, nebo služební zřetele. Učinil-li by tak soud přes to, vykročil by tím z práva svého měniti nebo zmírňovati trest a zatížil by tím rozsudek zmatkem podle § 358:11 v. tr. ř.

U všech ostatních přečinů může soud podle § 87, v. tr. z., i když trestní sankce ztrátu hodnosti neobsahuje, na tuto oznati v tom případě, je-li podle volného uvážení okolností trestného činu toho mínění, že pachatel bez újmy pro veřejnou službu svoji hodnost nebo svůj úřad podržeti nemůže. Naproti tomu může soud u všech ztrátou hodnosti ohrožených přečinů výjma přečiny ze ziskuchtivosti, pak přečiny podle §§ 539—541, 570, 590, 623, 624, 654 a přečiny podle §§ 780, 781, posl. věta, 785, 787, 790 v. tr. z. neuznati podle § 126 v. tr. z. na ztrátu hodnosti, je-li podle volného uvážení toho mínění, že tomu nebrání voj. stavovské nebo služební zřetele. Učinil-li tak soud, nelze zde mluvíti o tom, že by byl vykročil z práva svého měniti nebo zmírňovati trest, nebylo by zde proto zmatku

podle § 358:11 v. tr. ř. a mohl by žalobce z této příčiny potírati rozsudek jenom odvoláním podle §§ 332 a 333 iv. tr. ř.

Pokud jde o případ, jenž jest předmětem přítomné zmatečné stížnosti na ochranu zákona, nepatří přečin podle § 594 v. tr. z. k oněm přečinům, u nichž by vzhledem k svrchu uvedenému soud podle § 87 v. tr. z. a ztrátu hodnoty bezpodmínečně uzařiti musil; posouzení, zda voj. stavovské a služební zřetel zde nebrání tomu, aby pachatel svoji hodnotu podržel, jest zde ponechána volnému uvážení soudu, a dospěl-li soud k tomuto názoru, nelze v tom spatřovati vykročení z jeho práva měniti nebo zmírňovati trest; kdyby šlo o rozsudek první stolice, mohl by tudíž žalobce rozsudek z této příčiny potírati jen odvoláním, ne však zmatečnou stížností, ježto ve výroku takovém vzhledem k svrchu řečenému by nebylo lze spatřovati zmatek podle § 358:11 iv. tr. ř.

Poněvadž zde tudíž mejde o porušení zákona, jehož se zmatečná stížnost na ochranu zákona s poukazem na uvedený zmatek dovolí/va a cestou zmatečné stížnosti na ochranu zákona možno podle § 376, odst. 1. v. tr. ř. jen přezkoumati porušení nebo nesprávné užití zákona nebo na nich spočívající usnesení nebo postup soudu, ne však výsledky volného uvážení soudcovského, slušelo stížnost vzhledem ku svrchu uvedenému podle § 378, odst. 1. v. tr. ř., jako neodůvodněnou zamítnouti.

Rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu ze dne 3. března 1923, čj. P. 656-22.

Ivan Jurecký:

Výřah z rozhodnutí Najvyššieho súdu Československej republiky vo veciach trestných.

Pre pokus trestného činu, ktorého trestná sadzba podľa zvláštnej časti trestného zákona je žalár, v prípade upotrebenia §-u 92 Trz. môže byť vymeraný len trest peňazitý.

(veta 1. §-u 49 Trzn. odst. 1. §-u 470. §§ 65. 66. 92. Trz. bod 2. §-u 385. Trpp.)

Najvyšší súd

vyniesol nasledovný

rozsudok:

Následkom oznámenej zmatečnej sťažnosti, z dôvodu zmatečnosti, uvedeného v bode 2. §-u 385. Trpp. čo do trestu, vymeraného obžalovanému, zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa, a tento obžalovaný odsudzuje sa upotrebením §-u 92. Trz. a v smysle §-u 102 Trz.